

ISTINA

ISTINA-Mesačný informačný bulletin
BRATSTVA PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE na Slovensku
Ročník 1/1994

6. číslo - Jún

Milosť Ducha Svätého

Milí čitatelia, v minulom čísle sme sa k Vám prihovárali pri príležitosti sviatku Christovho zvmŕtvychvstania. Mnohým z Vás je už určite známe, že Isus Christos v štyridsiaty deň po svojom zvmŕtvychvstani vystupuje na nebesia, a sľubuje poslať Svätého Ducha na apoštolov.

Desať dní po Christovom nanebovstúpení sa toto prisľúbenie realizuje v čase modlitby apoštolov a Presvätej Bohorodičky, kedy na nich schádza Svätý Duch v podobe ohnivých jazykov. Avšak toto zostúpenie nie je iba jednorazovou udalosťou, ktorá sa stala počas života apoštolov, ale tento Duch Pravdy pôsobí aj dnes svojou milosťou na každom mieste a na každého

z nás.

Čo je vlastne milosť Svätého Ducha?

Je Božím darom, ktorý Boh udeľuje človeku vo sviatosti myropomazania pre posilnenie v poznávaní Božej pravdy a zároveň pre duchovné a mravné zdokonaľovanie. Milosť Svätého Ducha, ktorá je nevyhnutne potrebná pre spásu našich duší, si môže-

me uchovať zachovávaním Božích prikázanií.

Pôsobenie milosti záleží od každého z nás, s akou ochotou spolupracujeme s Bohom, približujeme sa k Nemu. Záleží len na človeku ako bytosti slobodnej, či sa rozhodne otvoriť svoje vnútro pre pôsobenie Ducha Pravdy, ktorý má moc privádzať k Christovi tých, ktorí k tomu privolia. Iba vo Svätom Duchu, v tom poklade našich duší, nájdeme šťastie, posilnenie vzájomnej lásky a pokoj.

Vasil Bardzák

Svätí pravoslávnej Cirkvi **Veľkomačeniek Teodor Stratilát** **(Sviatkujeme 8. júna/21. júna)**

Pochádzal z mesta v severnej časti Malej Ázie - Jevchaid, ktorá sa nachádza neďaleko mesta Heraklia. Pre jeho milosrdnosť ho Boh osvietil úplným poznaním kresťanskej pravdy. Chrabrosť sv. vojaka sa stala známou najmä potom, keď s pomocou Božou zabil obrovského hada, žijúceho v priepasti v okolí mesta Jevchaid. Had požíral mnoho ľudí i zvierat, držiac v strachu celé okolie. Svätý Teodor, ozbrojac sa mečom a modlitbou k Hospodinovi, zvíťazil nad ním a preslávil medzi ľuďmi meno Christovo. Za odvahu bol sv. Teodor vymenovaný za náčelníka (stratilát) v meste Heraklia, kde plnil akoby dvojité poslanie, spájajúc svoju zodpovednú vojenskú službu s apoštolským výkladom evanjelia medzi jeho podriadenými - pohanmi. Jeho horúce presvedčenie, upevnené osobným príkladom kresťanského života, odvracalo mnohých od zhubnej "lži bezbožstva". Čoskoro takmer celá Heraklia prijala kresťanstvo. V tom čase imperátor Lukián (307-324) začal kruto prenasledovať kresťanov. Želajúc si zničiť novú vieru, začal prenasledovať vzdelaných zástancov kresťanstva, v ktorých nie bez príčiny videl hlavné ohrozenie umierajúceho pohanstva. Medzi nimi bol i sv. Teodor. Sv. sám pozval Lukiána do Heraklie a sľúbil mu priniesť obeť pohanským bohom. K vykonaniu tejto veľkolepej ceremónie požiadal vyzbierať vo svojom dome všetky zlaté i strieborné sochy bohov, ktorí boli uctievaní v Heraklii.

Oslepený nenávisťou ku kresťanstvu, Lukián uveril slovám svätého. Jednako jeho očakávania boli sklamané: zmocniac sa modiel, sv. Teodor rozbil ich na kúsky a rozdal chudobným. Takto potupil márnivú vieru v bezcitné modly a doslova na úlomkoch pohanstva potvrdil zákony kresťanského milosrdenstva. Sv. Teodor bol chytený a podriadený krutým a ostrým mučeniam. Ich svetkom bol otrok sv. Teodora sv. Uar, ktorý ledva nachádzal v sebe síl opisovať neuveriteľné mučenia svojho pána. Pociťujúc blížiacu sa smrť, sv. Teodor sa už poslednými modlitbami obracal k Bohu, hovoriac: "Hospodin, prv si mi riekol, som s tebou, prečo si ma teraz opustil? Ako divé zvery, ktoré ma chcú roztrhať, prebodnuté sú zrenice mojich očí, telo moje je ranami rozdrobené, zjazvená tvár, rozdrvené zuby, nahé kosti visia na kríži: spomeň si na mňa Hospodin, trpiaceho pre teba na kríži, železo i oheň i kince podstúpil som za Teba: ostatne prijmi môjho ducha, lebo už odchádzam zo života". Jednako Boh zo svojej veľkej milosti si želal, aby smrť sv. Teodora bola tiež blahodarná pre jeho blížnych, ako aj celý jeho život: Scelil zmučené telo svätého a sňal ho z kríža, na ktorom bol ten ponechaný na celú noc. Ráno cárovi vojaci zastihli sv. Teodora živého a neporaneného; presvedčení na vlastné oči o nekonečnej moci kresťanského Boha, hneď neďaleko od miesta neuskutočnenej popravy, prijali sv. krst. Tak sa sv. Teodor zjavil, "ako deň žiarivý" pohanom prebývajúcim v tme modloslužobníctva a osvietil ich duše "svetlými lúčmi svojho trápenia". Neželajúc si utiecť od mučenickej smrti za Christa, sv. Teodor sa dobrovoľne oddal do rúk Lukiána, zanechajúc povstály proti mučiteľom národ, ktorý uveril v Christa, slovami: "prestaňte milovaní! Hospodin môj Isus Christos, visiac na Kríži, zadržoval Anjelov, aby sa nepomstili ľudskému rodu". Idúc na popravu, sv. mučeniek jedným slovom otváral temničné dvere a oslobodzoval väznených od okov. Ľudia, dotýkajúci sa jeho rízy a zázrakom Božím obnovenému telu, v okamihu sa vyliečili z chorôb a oslobodili sa od zlých duchov. Na príkaz cára sv. Teodor bol ztátný mečom. Pred poravou povedal Uarovi: "Nezabudni zapísať deň mojej smrti, a moje telo pochovaj v Jevchaite". Týmito slovami prosil o každoročnú modlitbu. Potom, povediac "amen", predklonil hlavu pod meč. Stalo sa to 8. februára 319, v sobotu o tretej hodine.

Z činnosti BPM:

Dňa 7. mája tohto roku sa v budove Úradu eparchiálnej rady v Michalovciach konalo druhé tohtoročné stretnutie Výkonného výboru. Hlavným bodom stretnutia bol výber detí na letný detský tábor do Grécka v stredisku Lutraki pri starobilom meste Korint. Výkonný výbor sa zaoberal otázkou organizovania detských táborov v Ruskej Volovej, Medvedom a Roztokách, a taktiež problémami s vydávaním informačného bulletinu Bratstva.

Vedenie Bratstva informovalo Výkonný výbor o pozvaní na festival do Fínska, na púť pravoslávnej mládeže v Poľsku na horu Grabarka, ako aj do Olomouca - Vilémova v dňoch 11. - 12. 6. 1994, kde sa bude konať ustanovujúci snem Bratstva pravoslávnej mládeže v Čechách.

Tábory

Tak ako po iné roky BPM pripravuje pre deti letné tábory.

1. turnus od 4. 7. - 10. 7. 1994 v Ruskej Volovej
pre deti z Michaloviec, Trebišova a Košíc.
2. turnus od 11. 7. - 17. 7. 1994 v Ruskej Volovej pre deti z oblasti Snina.
3. turnus od 18. 7. - 24. 7. 1994 v Ruskej Volovej
pre deti z Humenného a Medzilaboriec.

Cena pobytu pre účastníka je Sk 300,-, súrodenci Sk 250,-.

Pre deti z Prešova a Sloviniek pripravuje prešovská skupina BPM tábor v Medvedom v čase od 11. 7. - 17. 7. 1994.

Pre stropkovské a svidnícke deti sa pripravuje tábor v Roztokách od 18. 7. - 24. 7. 1994.

Informácie ohľadom táborov dostanete na stretnutiach mládeže v jednotlivých mestách, alebo na adrese vedenia BPM.

Stretnutia mládežníckych skupín Bratstva pravoslávnej mládeže:

- Bardejov - podľa potreby, kontaktná adresa:
Tatiana Lakatová, Gorkého 15, 085 01 Bardejov.
- Bratislava - podľa potreby, kontaktná adresa:
Mária Belovičová, Repašského 5, 841 02 Bratislava.
- Humenné - každú druhú sobotu vo farskej budove v Humennom.
- Košice - každý druhý utorok a piatok o 17.30
v chráme Presvätej Bohorodičky na Hlavnej triede v Košiciach.
- Medzilaborce - podľa potreby, kontaktná adresa:
Slavomír Síčák, Komenského A6, 068 01 Medzilaborce.
- Michalovce - každý piatok o 15.30
v budove Úradu eparchiálnej rady v Michalovciach, Štefánikova 23.
- Prešov - každý piatok o 16.00
v budove Úradu eparchiálnej rady v Prešove, Budovateľská 1.
- Stropkov - každý druhý piatok o 18.00 v chráme.
- Svidník - každú nedeľu o 15.00 v chráme (náhradné priestory v Galérii Dezidera Millýho).
- Trebišov - každý druhý piatok o 15.30 v chráme (náhradné priestory v budove trebišovského múzea).

Publikácie BPM:

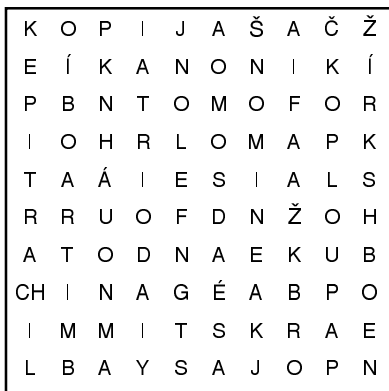
Bratstvo pravoslávnej mládeže vydalo v mesiaci máj brožúrku - **Život ctihodnej (prepodobnej) Márie Egypťskej**. V tejto brožúrke sa máte možnosť zoznámiť s duchovným napredovaním svätých pravoslávnej Cirkvi. Starec Zosima, opisuje svoje stretnutie s ctihodnou Máriou, jej hriešny život, obrátenie a život v púšti, v ktorej prežila 18 rokov v modlitbách a odriekaní. Túto publikáciu si môžete objednať na našej adrese, alebo kúpiť v predajni Cyrila a Metoda v Prešove, alebo v chrámoch na jednotlivých farnostiach.

V súčasnosti BPM pripravuje učebnú pomôcku pri vyučovaní katechézy - **Zvyky a tradície pravoslávnej Cirkvi**. Táto publikácia doplnená mnohými ilustráciami podáva zaujímavou formou všetko to, čo má pravoslávny kresťan vedieť.

Osemsmerovka

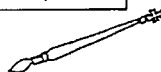
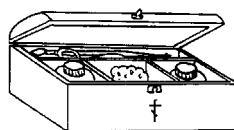
Milí čitatelia!

V tomto čísle sme pre Vás pripravili Osemsmerovku, ktorá je zameraná na bohoslužobné predmety. Tajnička sa skladá z 19 písmen, ktoré Vám zostanú po vyškrtaní uvedených slov.

ČAŠA
KOPIJA
HUBKA
ORÁR
POJAS
EPITRACHIL
FELON
NABEDERNÍK
SAKOS
OMOFOR
MANDIA
MITRA
PANAGIA

MINEA
TRIOD
KANONIK
KRÍŽ

Spracoval M. Džugan

Súťaž:

Vyhlasujeme súťaž v kreslení pre deti, ako aj starších čitateľov. Vašou úlohou je nakresliť predmet, bohoslužobné rúcho (alebo časť rúcha). Môžete nám však nakresliť aj Váš chrám, alebo úkon, ktorý kňaz koná počas liturgie, či inej bohoslužby. Najkrajšie obrázky odmeníme peknými knihami a ikonami. Tešíme sa na Vaše kresby.

Správne odpovede a výhercov z 4. a 5. čísla uverejníme v nasledujúcom čísle.

BPM na Slovensku sa týmto na Vás obracia s prosbou o poskytnutie finančnej výpomoci pre svoju organizačnú a vydavateľskú činnosť. Privítame aj sponzorovanie našich aktivít. Príspevky posielajte na našu adresu, alebo na účet SŠTSP - Prešov, názov: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku, číslo účtu: **288346-579/0900**.

Vychádza 1x mesačne; uzávierka do 20. dňa mesiaca, náklad 1000 ks. Vydáva: BPM na Slovensku, IČO: 17075947, Plzenská 7, Prešov 080 01, s požehnaním vладыky Nikolaja, arcibiskupa prešovského a Slovenska; pre vnútorné potreby Cirkvi.

Redaktor: Bohumil Vopršálek, Počítačová sadzba: Michal Džugan.

Rediguje Prof. ThDr. Š. Pružinský, CSc. Tlač: EXCO s. r. o.